"KALSNAVAS DĀRZU UN MEŽU VILINĀJUMS" 3-11 KM (KĀJĀM, VELO, AUTO)

Garums: 3 -11 km
Maršruts nav marķēts, jāvadās pēc sagatavotās kartes. Reljefs - līdzens.

Maršruts piesātināts ar mežu un dārzu lietām, vienkopus redzami: kolekciju un retumu dārzi, dendroloģisko stādījumu grupas, atjaunots parks, ainavas ar dekoratīvo un meža stādu audzēšanas laukiem. Tieši mežu lietas dara Jaunkalsnavu ievērojamu, šeit atrodas: Meža pētīšanas stacija, Meža sēklu kontroles laboratorija, divas Latvijas valsts meži kokaudzētavas un Kalsnavas arborētums. Senās tradīcijās balstīta arī Kalsnavas spirta ražošana un elektrības ieguve savulaik Latvijas pirmajā hidroelektrostacijā Aiviekstē.

Noderīgi Jaunkalsnavā:
* vietēja gide, bibliotekāre Iluta Puzāne, tel. 26148737.
* kafejnīca "Brēve", Vesetas iela 5, Jaunkalsnava, tel. 29501160.
* viesu nams "Naktsvijoles", naktsmītnes, pirts, baseins, ēdināšana pēc pieteikuma, Līdumi, Jaunkalsnava, tel. 28343576.
* lauku māja "Gulbiškas", vasaras sezonā naktsmītnes, Gulbiškas, Kalsnavas pagasts, tel. 29130313, 29391130.

3 km - maršruta loks pāri dzelzceļam (kājām vai velo)
Sākums Jaunkalsnavas centrā, stāvlaukumā pie veikaliem. Adrese: Pietnieki, Jaunkalsnava.

Alunāna parks nes Jaunkalsnavā dzimušā dzejnieka, latviešu nacionālās valodniecības pamatlicēja Jura Alunāna (1832-1864) vārdu. Parkā veikti atjaunošanas darbi: izveidoti celiņi, neliela estrāde, iestādīti košumkrūmi, uzstādīti informācijas stendi ar Kalsnavas stāstiem. Parkā ir **4 atpūtas vietas:** pie Vesetas upītes peldvieta (upīte gan ir sekla), vienā atpūtas vietā ir ugunskura vieta, pārējās izvietoti dažādu veidu soliņi.

Jaunkalsnavas muižas (19. gs) kalpu māja, garā koka māja pirmās Latvijas Republikas laikā bijusi pasta centrāle un dzīvokļi pasta darbiniekiem, padomju laikos pasts un sadzīves pakalpojumu kombināta punkts, 90os gados viens no pirmajiem privātveikaliem Jaunkalsnavā. Dēļ tā, ka māja ir žēlīgā tehniskajā stāvoklī, tā iesaukta par Melno Kaķi.

Pārejot pāri dzelzceļam, redzama un ar aromātu sajūtama **Kalsnavas spirta rūpnīcas teritorija** (slēgta teritorija, redzama garāmejot). Rūpnīca dibināta 1937. gadā, kā 6 pagastu kopuzņēmums 1937.gadā, pēc tam nacionalizēta, pievienota un bijusi kā Rīgas Balzāma filiāle. 90 gados un arī mūsdienās spirta rūpnīca maina saimniekošanas formas, līdz tā izaugusi par ES sertificētu modernu organiskā spirta uzņēmumu. Produkcijas klienti ir stipro dzērienu ražošanas uzņēmumi, lielapjoma alkohola izplatītāji, kosmētikas un farmācijas uzņēmumi.

LVM kokaudzētava "Mežvidi" (slēgta teritorija, redzama garāmejot). Latvijas valsts mežu

jaunākā kokaudzētava, šeit uzsākta vērienīga priežu un egļu ietvarstādu audzēšana.

Zītaru Ziedi. Piemājas stādu audzētava, sortimentā puķu, dārzeņu un garšaugu stādi, produkcijas iegāde. Zītari, Jaunkalsnava, tel. 28726753. Privāta teritorija, vizīte jāpiesaka!

Dzelzceļa stacija "Jaunkalsnava", Dzelzceļa iela 6, Jaunkalsnava. Stacijā pastāv kā pasažieru, tā kravas satiksme, kuras apjomi gan ir nelieli. Stacijā pietur dīzeļvilcieni maršrutā Rīga—Madona. Attālums līdz Rīga ir 131 km, līdz Madonai 26 km.

4,5 vai 6 km - maršruta loks uz arborētumu (kājām vai velo)
Sākums Jaunkalsnavas centrā, stāvlaukumā pie veikaliem. Adrese: Pietnieki, Jaunkalsnava.

Tagadējais ciemats izveidojies ap **19. gs. Jaunkalsnavas muižas vēsturisko centru**, kurā ilgus gadus saimniekojusi Kālenu dzimta. Šobrīd ciemata centrā redzamas daudzas ēkas, kas saglabājušās no muižas apbūves laikiem. Tās nav tūrisma vietas, katra ēka dzīvo savu dzīvi, bet no ārpuses visas ir redzamas:

- **Muižas kalpu māja "Pietnieki".** Šobrīd tajā atrodas veikals "Top", vēsturiskā fasāde paslēpusies zem siltinātajām sienām.
- **Muižas stallis**, 20.gs. 50-70 gados pielāgots izglītošanās vajadzībām – šeit darbojās skola. **Tagad ēkā mājo pagasta Kultūras nams**, fasādei saglabāts vēsturiskais sarkano ķieģeļu mūris. Adrese: Vesetas iela 8, Jaunkalsnava, tel. 26490710.
- **Muižas alus brūzis**. Pelēka divstāvu ēka "Trimpulas", bijušais muižas alus brūzis, pēc kara spirta rūpnīca saviem darbiniekiem tur no gruvešiem izbūvēja dzīvokļus. Saglabājušies velvēti pagrabi.
- **Muižas kalpu māja.** Tā ir laukakmeņu māja blakus bijušajam alus brūzim, ēkā vēl 80-90.os gados dzīvoja cilvēki kā pagaidu dzīvokļos.
- **Jaunkalsnavas muižas galvenā ēka** no 18.gs beigām līdz 20.gs zemes reformai bijusi Kālenu dzimtas īpašums. Saimnieki šeit pastāvīgi nedzīvoja, bet izmantoja medību un izpriecu vajadzībām, līdz ar to māja periodiski tikusi iznomāta. 20.gs 20-40.gados te bijusi Kalsnavas virsmežniecība. Vēlāk, 50os gados šeit bijusi Jaunkalsnavas 7gadīgā, astoņgadīgā skola ar internāta telpām. Tagad ēka skums pēc labākiem laikiem. Blakus esoša ēka Vesetas ielā 12, pie kuras piestiprināta J.Alunāna dzimšanas vietas piemiņas plāksne, arī ir bijusi daļa no Kalsnavas skolas, tur bijusi virtuve, skolas muzejs. Šobrīd ēka pielāgota dzīvokļiem.
- **Muižas magazīna jeb klēts.** Par to liecina lielie arkveida logi. Senāk ailes nav bijušas aizstiklotas, tas noticis, kad ēka pielāgota MPS "Kalsnava" administrācijas vajadzībām un kopmītnēm. Šobrīd ēka ir renovēta, te atrodas aptieka un sociālo dzīvokļu māja.
- **Muižas vešerienes mājas vieta.** Pirms tilta pie Vesetas upītes ir maza koka ēka, tā ir vešerienes jeb veļas mazgātājas mājas vieta. Tagadējā māja uzbūvēta apmēram uz 1/3 no visa bijušā pamatu apmēra. Sākotnējā vešerienes ēka bijusi lielāka.
- **Bijušā Driķu kroga māja**, šobrīd daļēji apdzīvota. Latvijas laikā šeit bijusi pienotava, padomju laikos patērētāju biedrības veikals, aptieka , klūdziņu pīšanas darbnīca. Kalsnavas vārdu šajā amatniecības nozarē slavenu padarīja 1960. gadā uz Kalsnavu atnākušais meistars Emīls Budahs. Pretī Driķu krogam ir mājas "Rasiņas", kurā ilgstoši bija Jaunkalsnavas ciema padome.

Centra dīķis. Rietumu krastā iekārtota neliela pludmales vieta ar ģērbtuvi un sauļošanās zviļņiem. Vasarā dīķī priecē ūdensrozes, tās koši zied arī ūdenstilpnē netālu no pagastmājas.

Vesetas upe. Tā ir 56 km gara, iztek no Kāla ezera un ietek Aiviekstē netālu no tās ietekas Daugavā.

Pagastmāja, Pārupes iela 2, Jaunkalsnava, www.kalsnava.lv Ēkas fasādi rotā uzraksts SILVA INCUNABULA GENTIS HUMANAE, kas nozīmē – mežs ir cilvēces šūpulis. 1987.gadā varenā māja celta kā Mežu pētīšanas stacijas administratīvais centrs. Deviņdesmitajos gados ēka nodota pagasta padomes rīcībā, tagad šeit atrodas Kalsnavas pagasta pārvalde, sociālā, kultūras darba struktūrvienības, ārstu prakses un komunālais uzņēmums

LVM Kalsnavas arborētums - atvērtā teritorija. Agrāk šis bija Kalsnavas dendrārijs, tagad

tā ir LVM Kalsnavas arborētuma atvērtā jeb brīvi apmeklējamā teritorija. Stādījumu ierīkošana sākta 1975. gadā, lai laika gaitā varētu veikt zinātniskus dendroloģijas un mežsaimniecības pētījumus, kā arī veidotu citzemju kokaugu stādījumus pavairojamā materiāla ieguvei.

Tūjas. Kalsnavas arborētuma 143 hektāru plašajā teritorijā aug vairāk kā 2000 kokaugu dažādības: skuju koki, lapu koki, liānas. Piekalnītē skaisti izceļas tūjas. Pasaulē kopumā sastopamas ap 120 tūju dažadības, arborētumā aug 55 šķirnes. Mūžzaļo krūmu dzīves ilgums var sasniegt pat 150 gadus. Šeit augošajām tūjām ir ap 40 gadiem.

Atpūtas vieta. Bērzu birzītē iekārtota klusa atpūtas vieta ar soliem, galdu, ugunskura vietu, WC.

Rododendri. Arborētumā aug dažādu šķirņu un izcelsmju rododendri. Īpaša vieta atvēlēta selekcionāra Riharda Kondratoviča selekcionētajām šķirnēm. Ziedošie, smaržojošie rododendri, atkarībā no šķirnes, apmeklētājus ar ziedēšanu priecē no marta līdz jūlijam. Jāpiebilst, ka lielākā rododendru kolekcija, kurā ir ap 150 dažādības apskatāma arboretuma “kolekciju dārza” sektorā.

Skatu vieta. Šeit paveras skats uz 25 m augsto skatu torni, tas ir kā aicinošs vēstnesis iegriezties vērtīgajā un skaistajā arborētuma “kolekciju dārzā”.

Rindu stādījumi. Teritorijā daudzviet redzami rindu stādījumi. Vienādās kokaugu rindas stādītas ar mērķi, lai veiktu ilglaicīgus koku novērojumus un to spēju pielāgoties mainīgajiem klimatiskajiem apstākļiem. Kuplāk pārstāvētā kokaugu grupa ir skujukoki.

LVM Kalsnavas arborētums - kolekciju dārzs, Ogu īves, Jaunkalsnava, tel. 27841099. Maksas apmeklējums. Ieeja ar suņiem nav atļauta! Viens no Latvijas skaistākajiem dārziem, dažkārt saukts par botānisko dārzu, šeit redzami koku un krūmu retumi no visas pasaules. Šajā arborētuma sektorā atrodas visvērtīgākā kolekcijas daļa – peonijas (ap 270 dažādības), skuju koku labirints, rododendru mežs (ap 153 dažādības), zemās skuju koku formas, liānu kolekcija (ap 46 dažādības).

Arborētums darbojas vairākos virzienos: kolekcija, izglītība, rekreācija. Kolekcija ik gadu tiek papildināta ar jauniem citzemju kokaugiem. Izglītības jomā tiek realizētas dažādas izzinošas nodarbības. Ik gadu LVM Kalsnavas arborētumā uzņem vairākus tūkstošus viesu.

Piedāvājums: individuālas pastaigas, ekskursijas gida pavadībā, dendrologa konsultācijas, radošas darbnīcas, apmeklētāju centrs, skatu tornis, pastaigu takas, atpūtas vietas, kemperu stāvlaukums.

LVM kokaudzētava “Kalsnava”. Izmantojot Kalsnavas arborētuma plašo un salizturīgo kokaugu kolekciju, šeit tiek audzēti vietējiem klimatiskajiem apstākļiem atbilstoši dekoratīvie stādi. Stādu audzētava īpaši izceļas ar Latvijai piemērotu skuju koku šķirņu potējumiem: zemo formu kadiķiem, tūjām, retāku šķirņu eglēm un priedēm. **Stādus plašā klāstā var nopirkt tirdzniecības laukumā,** Pārupes ielā 7, Jaunkalsnavā. Darba laiks

6 vai 12 km - papildus maršruts "Aiviekstes piekraste" (auto, velo vai kājām pa ceļa nomali)
Netālu no Jaunkalsnavas, Aiviekstes upes piekrastē, tuvu viena otrai atrodas vairākas apskates vērtas vietas. Lineārs maršruts, vienā virzienā 6 km.

Maršruta sākums Aiviekstes ciemā, Aiviekste 62, Aiviekste, Kalsnavas pagasts.

Bijušās radio raidstacijas vieta. Līdz mūsdienām saglabājušies atsaitēm izmantotie betona pamati. 1932.-1944. gadā līdzās Aiviekstes spēkstacijai darbojās raidstacija. Pa telefona vadiem tai tika pievadīta Rīgas radiofona programma, kuru ar attiecīgu viļņa garumu no šejienes izplatīja raidītājs. Radiostacija nodrošināja Rīgas radioprogrammas uztveršanu Austrumlatvijā. Raidītāja 250 metrus garā antena sākumā bija nostiepta starp diviem 116 m augstiem priedes koka torņiem. Tolaik šeit bija Eiropā augstākie koka radiomasti, par kuru celtniecības pieredzi interesējās arī amerikāņu speciālisti. Stiprā vējā viens no koka mastiem ieliecās, tāpēc 1940.

gada vasaras sākumā no 33 posmiem tika samontēts 230 metrus augsts metāla tornis ar atsaitēm, kas pats kalpoja kā antena – augstākā būve Ziemeļaustrumeiropā. Antenas tornis izpostīts 1944. gada vasarā pirms vācu armijas atkāpšanās. Vairāk par raidstaciju

Aiviekstes HES. Aiviekstes HES ir pirmā hidroelektrostacija Latvijā, kas sāka ražot elektroenerģiju un no 1925. līdz 1938. gadam bija lielākā Latvijā. Mūsdienās Aiviekstes HES saražo aptuveni 0,1 % no Latvenergo koncerna kopējās elektroenerģijas izstrādes. Pastaigas laikā var redzēt HES ražošanas ēku ar blakus esošām brīvslūžām un atsevišķi novietoto pārgāzni, kas sastāv no galvenās pārgāznes un plostu ceļa. Aiviekste 63, Aiviekste, Kalsnavas pagasts.

Lauku māja "Kamenes". Klušu ģimenes lauku māja pārsteidz ar iekopto apkārtni, skaistiem akmensdārziem un rūpīgi iekārtotām senlietu ekspozīcijām ar tehniskām lietām. Kamenes, Kalsnavas pagasts, tel. 26256267. Privāta teritorija, vizīte jāpiesaka!

Kempings "Upmalas", Aiviekstes upes krastā, vasaras sezonā: atpūtas vietas, naktsmītnes, pirtiņa, laivas. Upmalas, Kalsnavas pagasts, tel. 28372673. Privāta teritorija, vizīte jāpiesaka!

Lai skatītu šo Google karti, nepieciešams iespējot sociālās sīkdatnes.

Kontakti:

Pielāgot sīkdatnes

© 2008-2024 Madonas Tūrisma informācijas centrs. Visas tiesības aizsargātas. Izgatavoja GlobalPro
Piekļūstamības paziņojums · Sīkdatņu politika · Pielāgot sīkdatnes